

Atacamaöknen i norra Chile 2013.

När vi åker bil söderut från Arica vid Peru-gränsen måste vi tyvärr de första 20 milerna åka samma väg som vi kom när vi åkte norrut mot Arica. Här finns bara en väg i nord-sydlig riktning. Därefter går det en väg rakt österut in mot Anderna, först till Calama och sedan vidare till San Pedro de Atacama.

När vi lämnade staden Arica var målet att åka till ökenstaden San Pedro de Atacama. Det var mer än en dagsetapp dit så vi räknade med att stanna i staden Calama, som ligger ca 10 mil före San Pedro de Atacama. Calama (och San Pedro de Atacama) ligger på ca 2500 m.ö.h. och är ett bra ställe att stanna lite extra för aklimatisering om man tänker sig upp på lite högre höjder inne i Anderna.

Vi hade sett fullständigt ödsliga järnvägar lite här och där när vi åkte genom öken. Vi undrade förstas varför. Det finns ju knappt några människor här och vi såg ju aldrig några tåg. Plötsligt en dag när vi åkte parallellt med en sådan järnväg dök det upp ett tåg långt bort i fjärran som kom mot oss. Äntligen får vi se vad det är för slags tåg tänkte jag och stannade för att förbereda en fotografering. När jag såg vad det var förstod jag direkt. Det är industrijärnvägar från koppargruvorna långt inne i landet ut till hamnarna vid Stilla havet. Tågen transporterar koppar ut till kusten och olja tillbaka till gruvorna.

Tåget går mycket sakta. En snabb person skulle utan vidare kunna springa ikapp det.

Calama

Historien som följer nu kanske du tror är påhittad, men vartenda ord är sant!

Du kan ju förstås hoppa över detta, men om du orkar läsa det förstår du hur det kan gå när vi reser runt i främmande land helt oplanerat. Ofta får det bli som det blir - och så blev det denna kväll. Medan denna episod pågick tänkte jag att det är ju åt helvete, men efteråt skulle jag inte vilja ha det gjort. Nu, så här efteråt kan man ju se det som en erfarenhet.

Jag har inga bilder från staden för vi fick ju aldrig se den. Vi kom till Calama vid 16-tiden och började med att söka upp det hotell som vi läst om i Lonely Planet att vara det mest prisvärda. Det var fullbelagt av gruvarbetare. Tjejen i receptionen sade, som jag uppfattade det, att de flesta hotell i centrum också var fullbelagda p.g.a. att gruvarbetare har fyllt alla hotell! Gruvindustrin är fruktansvärt stor här. Det handlar om koppargruvor och en av världens största, kanske den allra största, ligger alldeles utanför sta'n. Hon visade oss ett visitkort från ett hotell som låg lite i utkanten och frågade om hon skulle ringa och kolla där. Visst sa jag, gör det. Vi ville ju helst bo i eller nära centrum, men läget hade snabbt blivit så att vi måste ta vi det som finns. Där fanns lediga rum och ägarinnan var redan på väg för att möta oss så hon när hon la på luren. Vägen dit var krånglig att beskriva så hon föredrog att hämta oss. Vi trodde att hon har väl dåligt med gäster om hon kommer ända hit för att hämta oss.

Under tiden vi väntade fick jag en gratis lektion i spanska då tjejen, som förresten var från Bolivia, inte långt från Calama, berättade om olika saker och ting, bl.a. om den stora "Salar de Uyuni" i Bolivia. Det är en jättestor mer eller mindre uttorkad saltsjö, faktiskt världens största saltöken, lika stor som Skåne. Hon talade lugnt och sansat så att jag kunde förstå. Hon berättade bland annat om att där finns ett hotell som är byggt i salt! Sängar och allt är gjort i salt. Ungefär som ishotellet i Jukkasjärvi är gjort i is.

När ägarinnan till hotellet vi skulle till, en parant dam som väl var i 45-årsåldern, kanske t.o.m. lite äldre kom, började ett halvdygn som vi sent skall glömma. Kanske är det ett av de konstigaste vi varit med om. Jag har flera gånger funderat på hur det kan komma sig att jag inte har ett enda foto på varken henne, hotellet eller från något annat som skedde denna kväll. Troligen beror det på att allt som hände var så osannolikt att jag inte hade en enda tanke att dokumentera något - vilket i och för sig förvånar mig.

Hon kom in i hotellentrén där vi väntade och efter att ha talat några ord med bolivianskan tog hon över "befälet" direkt. Hon talade inte ett ord engelska så allt fick jag sköta på min knaggliga spanska. Jag fick gång på gång be henne tala långsammare. Visst, då talade hon lite långsammare, men efter en mening var det full fart igen och då förstod jag inte ett dugg igen. Tyvärr gör de flesta chilensare så. De är kända för att tala fruktansvärt snabbt.

Det var väl sex sju kilometer till hennes hotell, som verkligen låg i stan's utkant. Vi körde efter henne och vi lyckades hänga med utan att tappa henne, men hon var tvungen att vänta in oss på flera ställen. När vi kom fram visade det sig vara ett alldeles nybyggt envåningshotell med en ganska hög mur runt om. Priset var mycket högt, ca 800 SEK inkl. frukost, men vi hade inget val nu och det var i alla fall ett rent och snyggt hotell. Vi tror vi var de enda gästerna. I alla fall fanns det inga fler bilar utanför. Klockan var ca 17 och jag tror hon frågade vad vi ville göra. Inget speciellt sa vi, men vi ville veta hur långt det var till centrum, för vi hade tänkt gå eller åka dit för att äta middag på någon restaurang. Dit tyckte hon absolut inte att vi skulle åka, det var alldeles för farligt (tror jag i alla fall hon menade, men jag är inte helt säker). Då tog hon helt enkelt och ringde en kompis, som jag uppfattade det, och som var någon sorts turistguide eller liknande i Calama och det hördes som de höll på och ordna något åt oss, men vad visste vi inte. Sen undrade hon om vi ville att hon skulle ordna något, t.ex. gå på museum eller liknande med den där guiden. Vi lyckades avstyra det. Det var ju snart kväll och det enda vi ville, var att gå ut på sta'n och äta, men lite senare och då hade vi tänkt ta bilen. Som vi förstod fanns det inga matställen i närheten av hotellet. Det var inte alls så bra och dessutom farligt påpekade hon än en gång. Då föreslog hon plötsligt att vi skulle åka till ett ställe som heter Chui chui. En gammal by med gamla anor och en gammal typisk chilensk kyrka. Det var bara en halvtimmas bilresa dit enl. henne. Vi bestämde snabbt att åka dit då vi faktiskt hade lite tid tills det blev kväll. Samtidigt tänkte jag att om vi far dit så slipper vi ju hennes "befäl". Jag hade läst om Chui chui i Lonely Planet så det lät faktiskt intressant och det var ju ett ställe som vi ändå ville se. Vi trodde då att vi skulle komma iväg snabbt och kanske det skulle gå att äta i Chui chui. I så fall hade vi ju löst allt. Men ack så fel vi hade.

Då började hon att förklara vägen till Chui chui med att rita en karta på ett papper. Någon duktig kartriterska var hon definitivt inte. Dessutom kollade hon med Googles på Internet om byn vi skulle till. Allt detta tog lång tid. När jag efter en bra stund sade att jag hittar vägen ut ur sta'n själv, skulle vi till att åka. Då kom hon med ytterligare en utskrift av en karta från Googles. Det var en mycket dålig utskrift, kanske på en medioker skrivare och gick att läsa endast med lupp. Jag hade ju ett litet förstoringsglas i min

lilla resehandväska så det skulle nog ordna sig. Vi gick ut till bilen och satte iväg och pustade ut. Skönt att bli av med henne så vi. När vi åkt c:a 500 m kom hon plötsligt ikapp oss i sin bil och viftade att vi skulle följa efter. Fan sa jag, men vad gör man i trafiken när hon la sig framför och vinkade igen att vi skulle följa. Hon åkte genom en massa gator som skulle vara omöjliga för oss att memorera. Vi skall ju hitta tillbaka till hotellet senare och i mörkret. Detta blir problem så vi. Hon stannade efter 2-3 km när vi var på väg ut ur stan, dvs. på den vägen som vi skulle ta till Chui chui. Vi tänkte då att det var ju hyggligt att köra ikapp oss för att visa vilken väg vi skulle ta.

Så var det inte. Hon klev ur och kom fram till vår bil och började tala om något som jag absolut inte förstod ett dugg av. Efter en ganska lång stund fattade jag att hon pratade om en GPS. Jag frågade var är den. Hemma och det är mycket nära svarade hon.

Hon insisterade på att vi skulle åka efter henne till hennes hem. Vi fattade fortfarande inte varför, men vi tänkte att nu börjar ju klockan bli så mycket att det är meningslöst att åka till Chui chui och då kan vi ju lika gärna följa med henne för att se vad hon egentligen ville. Dessutom kunde det i och för sig vara intressant att se hur hon bodde. Vi åkte alltså efter henne än en gång, denna gång till hennes hem och då tänkte jag att nu är vi totalt vilse och hur skall vi ta oss tillbaka till hotellet? När vi kom till hennes hus, som låg i ett villaområde som faktiskt liknade de vi har i Sverige, stannade vi vid grinden och hon kom till vår bil och började förklara om GPS igen. Den är så enkel och skulle spara mycket tid så hon. Jag började då förstå att hon ville låna ut sin mans GPS så att vi skulle hitta till Chui chui!!! Hon försvann in i huset och lämnade porten till gatan öppen. Vi satt kvar i bilen. Strax därefter kom hennes man hem, antagligen efter jobbet, för han kom i en typisk gruvbil, en nästan likadan som den vi hade, en röd japansk "camioneta", en liten lastbil, en personbil för fyra eller fem personer och med ett flak bak. Han var dessutom klädd i någon sorts typisk gul/orange väst med reflexer, likadan som många springer omkring i här hemma i Sveriges så snart de är utanför huset eller när de skall rasta hunden. Jag tror alla jobbare för omkring klädda så i sina röda camionetas. Det kanske är modernt där. Bilmodellen heter väl pickup här i Sverige tror jag. Han såg väldigt förvånad och brydd ut när han passerade och tittade på oss. Han undrade förstås vilka vi var som satt och väntade utanför hans hus och varför fruns bil stod där och porten som var öppen, men gick in. Inget hände. Vi började inse att detta inte blir bra. Tiden gick. Det var inte skymning än, men den var inte långt borta.

När hon kom ut efter minst en kvart tjugo minuter hade hon med sig sladden till GPS:n. Jag tryckte in den i cigarettändaruttaget. Hon sade att hennes man höll på att ställa in GPS:n och det går fort. Under tiden frågade hon ut oss om Sverige o.s.v. Hon hann berätta att de har en svensk utbytesstudent i huset. Jag frågade om studenten var hemma nu, men det var han inte. Jag tänkte att det ju vore kul att på svenska få höra om henne, denna överhjälpsamma kvinna. Hon gick in igen och efter ytterligare 5 min kom hon ut med GPS:n och mera sladdar, laddare och en instruktion och menade att det gick att ställa in efter den. Den är ju på spanska så jag, men hon tyckte att det skulle gå bra.

Hon fattar ju inte ett skit tänkte jag, så efter en kort stund sa jag att nej jag tar den inte. Skall nog hitta ändå vi hade ju gått igenom vägen en lång stund, men problemet var att just där vi var då, hemma hos henne, hade vi ingen aning om var vi var. Hon hade ju dragit iväg med oss genom en massa gator och korsningar till sitt hus. Då erbjöd hon sig att köra före till stans utkant efter att hon först frågat om vi ville äta middag på hotellet när vi kom tillbaka. Det lät faktiskt väldigt bra för vi förstod att vi inte skulle hinna med att äta middag någonstans på sta'n. Därefter drog hon iväg och vi efter. Det var den tredje gången denna kväll som vi åker efter henne genom gatorna.

När hon lämnade oss vid utfarten från sta'n hade klockan blivit så mycket att vi visste att det var meningslöst att åka till Chui chui, men vi kommer nog aldrig tillbaka hit, så vi åker och kollar byn så vi. Solen skulle ju gå ner om mindre än en timma. Efter c:a fyra mil var vi framme i den gamla byn, som var hur enkel som helst att hitta. Jag knäppte några bilder på den gamla kyrkan i halvmörker och sen vände vi snabbt tillbaka. Något matställe såg vi inte. Vi visste att vi skulle få den nedgående solen i ögonen hela vägen tillbaka. Det stämde och vi åkte med ett fruktansvärt motljus i ögonen då solen precis höll på att gå ner och sedan var det en otroligt ljus himmel de fyra milerna tillbaka till Calama.

När vi kom tillbaka till sta'n var det helmörkt. Nu blir det inte lätt att hitta tillbaka till hotellet förstod vi. Visserligen visste vi ungefär vilka gator vi skulle åka, men allt är enkelriktat så vi skulle ju få åka på andra gator ändå. Och så är det ju kolmörkt och vi ser inga gatunamnskyltar. På vägen råkade vi köra förbi ett jättevaruhus/köpcenter som vi kände till sedan tidigare, då de finns över hela Chile. De heter Almacén Paris. Vi behövde köpa mer vatten på flaska, så och vi svängde in där. Vi har lärt oss att aldrig vara utan dricksvatten. Klockan hade blivit c:a halv tio. När vi kom till en bom vid infarten till köpcentret visade det sig att den var trasig. Helvete, vi måste backa tillbaka och under tiden hade det kommit flera bilar som köade bakom oss. Vi kunde inte förklara vad som var fel och flera bilar tryckte på bakifrån. Jag tänkte snabbt att vi måste ju härifrån så jag körde över en trottoarliknande kantstenad upphöjning som skiljer infart från utfart. Vi hade ju hög frigång på bilen så det var inga problem. Snabbt var jag över på utfartssidan och skulle köra ut. Då upptäckte jag att jag var på insidan utfartsbommen. Fan i helvete! Nu står jag på insidan och har ingen infartsbiljett och kommer alltså inte ut. Jag måste ju ha en betald biljett att stoppa in för att få bommen att öppna sig. Om jag backar ut nu kanske jag blir anklagad för smitning om någon skulle se det. De bilar som köat bakom mig var borta. Vart de tog vägen såg jag inte, men de hade förstås fattat att det var något fel på infartsbommen. Anita var alldeles förskräckt. Vi kan ju bli fast här nu och hotellvärdinnan står ju och väntar med vår middag. Hon trodde naturligtvis att vi skulle vara tillbaka för länge sedan, men hur skulle hon kunna tro det. Det var ju hon som ordnade så att allt tog så otroligt lång tid.

Då kom en tjej från varuhuset och skulle fixa med infartsbommens automat. Det var faktiskt fel på den. Jag lyckades förklara situationen, naturligtvis på spanska, hur vet jag inte, men hon fattade. Jag hade nog faktiskt börjat bli lite varm i kläderna när det gäller språket. Jag backade tillbaka över trottoaren till infarten och körde fram och fick min infartsbiljett.

Men vi fick inget vatten! Klockan var för mycket och varuhuset för stort. Att leta sig fram till vattnet där hade tagit mycket tid. Dessutom måste jag ju betala för parkeringen inne på varuhuset innan vi kör ut. Problemet var att infartsbiljetten låg kvar i bilen. Jag skyndade tillbaka till bilen och hämtade biljetten. Då var klockan så mycket att vi insåg att det inte skulle gå. Vi skulle aldrig hinna. Klockan var nästan 22.00 och då stänger hela varuhuset. Gick i stället till automaten för att betala men eftersom vi hade varit inne på området så kort tid kostade det inget. Vid 22-tiden var vi ute på gatan igen och nu visste vi exakt hur vi skulle åka om vi bara kunde läsa gatuskyltarna. Det var ju kolmörkt och det gick inte att se gatunamnen, men vi visste att vi skulle svänga vänster vid ett casino. Det gällde alltså att hitta casinot. Helt plötsligt vände turen för när vi fortsatte på den gata som vi kommit när vi stannade vid köpcentret, dök helt enkelt casinot upp och då visste vi ungefär hur vi skulle fortsätta. Då kom vi in på samma väg som vi hade kört några timmar tidigare när vi följde hotellägarinnan till hotellet. Det största problemet var i alla fall mörkret då det var svårt att känna igen något.

Otroligt nog lyckades vi hitta hotellet i mörkret. Vi kom dit c:a 22.30, maten var klar och ägarinnan inte lika pratsam och munter som förut. Kl 23 kom maten. Hon åkte hem och överlämnade allt till ett par anställda ungdomar, en tjej och en kille. Vi hade ingen aning om vad hon hade tänkt servera. Det blev fisk och det var jättegott och vi blev mycket mätta. Så kom servitrisen med en efterrätt, som vi inte orkade äta upp och till sist kom hon med kaffe och en stor sötsak som vi inte ens smakade på. Det får ju vara mätta på hur mycket man skall smälla i sig.

Så kan det gå när någon utomstående i all välmening "tar över" och styr och ställer. Hon ville naturligtvis hjälpa oss på alla sätt, men det blev för mycket och språksvårigheterna gjorde väl att det var svårt att säga ifrån på ett snyggt sätt. Det enda vi egentligen hade velat den kvällen var ju att ta oss till centrum och se oss om lite och äta middag. Och så blev det så här. Det är ju i alla fall en kväll som vi kommer ihåg. Vi var ju ganska irriterade på henne flera gånger på kvällen, men sen rinner det snabbt av, särskilt efter den fantastiska middagen.

Vi tänkte att detta blir nog väldigt dyrt, att få maten serverad elva på kvällen. Till vår stora förvåning kostade all denna mat inte mer än det skulle ha gjort på sta'n och på normal öppettid. Åter igen, maten var fantastisk. Jag kommer inte ihåg om vi lämnade extra dricks till ungdomarna, men jag hoppas verkligen att vi gjorde det.

Efter att vi lämnat matsalen satte jag mig ner med laptopen och skrev snabbt ner hela denna osannolika sannhistoria i form av stolpar och korta meningar som jag färdigställde senare. Jag tänkte att jag absolut inte fick missa några detaljer från en sån makalös kväll.

Nästa morgon fortsatte vi vår resa till San Pedro de Atacama. Vi hade varit där tidigare, 12 år tidigare, och ville verkligen tillbaka. Vi hade endast fantastiskt goda minnen därifrån. Den gången hade vi kommit som backpackers med buss och ryggsäck och alla sight-seeing turer hade vi gjort med lokala arrangörer. Nu hade vi en hyrbil med hög frigång så nu kunde vi göra om en del saker och även helt nya saker, men med egen bil och på egen hand.

Ca en mil innan San Pedro de Atacama möts vi av denna fantastiska vy över Atacamaöknen och Anderna. Vulkanerna i detta område är mellan 5000 och 6000 m höga över havet.

San Pedro de Atacama är en relativt liten stad, som ligger ensam långt ute i öknen. Här finns inga höghus, endast låga hus oftast vitkalkade på traditionellt sätt. Hit kommer ganska många turister under sommaren då klimatet är helt perfekt. Staden ligger på ca 2500 m.ö.h och temperaturen är 20-25 grader C under dagarna (sommartid), alltså perfekt kortbyxväder, men kvällarna och nätterna är mycket kyliga. Jag minns att förra gången vi var här åkte vi på en guidad tur till geisrarna i El Tatio. Resan startade vid 3-4 tiden på morgonen för att vi skulle vara framme före soluppgången. El Tatio ligger på 4000 m höjd över havet och när vi anlände dit vid 5-6 tiden på morgonen var det -16 grader C! San Pedro de Atacama ligger mitt i en av världens allra torraste öknar och runt om finns ganska många fantastiska sevärdheter, t.ex. alla vulkaner vars toppar brukar vara snöklädda långt in i sommaren, det stora geiserområdet El Tatio, saltöknar, saltsjöar, småbyar högt uppe i Anderna, ett antal småsjöar belägna på över 4000 m.ö.h. m.m. Många av dessa sevärdheter besökte vi förra gången för tolv år sedan med guidade utflykter, men nu kunde vi åter igen göra de intressantaste utflykterna på egen hand.

Vi gjorde som vi brukar, åkte omkring från centrum och längre och längre ut för att försöka hitta något hotell som kunde vara lämpligt. Vi kollade ett par ställen vi visste om, men de var fullbelagda. Efter en stunds letande tog vi fram vår Lonley Planet och gick igenom de hotell som fanns där och listade de som såg ut att passa oss bäst. Sedan ringde jag och kollade tills vi fick napp. Här gällde endast spanska, men den terminologi som krävs för att boka rum har jag lärt mig utantill, så det gick galant. Vi fick napp efter två tre samtal och fem minuter senare var vi på plats. Ingen av personalen talade engelska och det var ju perfekt för då måste jag ju praktisera min spanska från alla kvällskurser som jag gått. Det gick förvånansvärt bra.

Vårt hotell i San Pedro. Bilen parkerad inne på gården. Själva rummen ligger inne på gården och är av typ bungalows.

Reinhold Skoglund. (Fortsättning följer)